

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Република Српска
78000 Бања Лука
Владике Платона бб
Тел: +387(0)51/493-555
Факс: +387(0)51/493-556
е-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај оведеној финансијској ревизији
Општине Невесиње
за период 01.01-31.12.2024. године**

Број: РВ064-25

Бања Лука, 18.11.2025. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	4
	Извјештај о ревизији усклађености	4
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	6
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	9
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	10
	1. Увод	10
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	10
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	11
	4. Набавке.....	13
	5. Припрема и доношење буџета.....	14
	6. Финансијски извјештаји.....	15
	6.1. Извјештај о извршењу буџета	15
	6.1.1. Приходи и примици	15
	6.1.2. Расходи и издаци	17
	6.1.3. Буџетски суфицит	21
	6.1.4. Нето финансирање	21
	6.1.5. Разлика у финансирању.....	22
	6.2. Биланс успјеха	22
	6.2.1. Приходи	22
	6.2.2. Расходи.....	23
	6.2.3. Финансијски резултат	23
	6.3. Биланс стања	23
	6.3.1. Актива.....	23
	6.3.2. Пасива	27
	6.3.3. Ванбилансна евиденција.....	29
	6.4. Биланс новчаних токова.....	29
	6.5. Временска неограниченост пословања.....	29
	6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе.....	29
	6.7. Напомене уз финансијске извјештаје.....	30

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију консолидованих финансијских извјештаја Општине Невесиње који обухватају: Консолидовани биланс стања на дан 31.12.2024. године; Консолидовани биланс успјеха, Консолидовани извјештај о промјенама нето имовине, Консолидовани биланс новчаних токова, Консолидовани периодични извјештај о извршењу буџета на рачуноводственом фонду 01, Консолидовани периодични извјештај о извршењу буџета на рачуноводственом фонду 02 и Консолидовани периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима, за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена уз финансијске извјештаје и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, консолидовани финансијски извјештаји Општине Невесиње истинито и објективно приказују, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2024. године и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200-2810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу „Одговорност ревизора“. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 130 - Етички кодекс, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора и извршењу буџета.

Као што је наведено под тачком 3. овог Извјештаја:

Попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2024. године код нижих буџетских корисника није организован и извршен у складу са чланом 2. став 2), чланом 4. став 1), чланом 15. став 2) и 3), чланом 17. став 4), 5) и 8), чланом 18. став 1) и 5) и чланом 20. став 1) до 4) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза, јер Јавна установа Центар за социјални рад и Јавна установа Центар за информисање и културу нису означиле предмет пописа инвентурним бројевима и нису извршиле пренос стања са екстерних потврда стања, Јавна установа Дјечији вртић „Света Евгенија Царица Милица“ није сачинила пописне листе, дио имовине и обавеза није пописала и није извршено усаглашавање књиговодственог и стварног стања имовине и обавеза. Такође, извјештаји о попису Јавне установе Дјечији вртић „Света Евгенија Царица Милица“, Јавне установе Народна библиотека, Јавне установе Центар за социјални рад и Јавне установе Центар за информисање и културу не садрже упоредни преглед књиговодственог и стварног стања имовине и обавеза, преглед количинских и вриједносних разлика између књиговодственог и стварног стања.

Као што је наведено под тачкама 6.1.1.2. и 6.1.2.1. овог Извјештаја:

Општина Невесиње извршила је класификацију примитака од продаје земљишта на примитке по основу депозита и кауција у износу од 1.892 КМ, расхода за накнаду плата запослених за вријеме боловања и родитељског одсуства на расходима за

бруто плате запослених у износу од 32.518 KM, а расходе по основу утrophа нафте и нафтних деривата у износу од 70.064 KM на расходе за текуће одржавање објеката друмског саобраћаја и расходе за услуге одржавања јавних површина и заштите животне средине, што није у складу са чланом 91. став 3), чланом 92. став 3), 6) и 9), чланом 145. и 151. став 3) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачкама 6.3.1.1. и 6.2.2.2. овог Извјештаја:

Потраживања по основу продаје и извршених услуга прецијењена су у износу од 4.321 KM, краткорочна разграничења прецијењена су у износу од 81.900 KM, а потцијењени су расходи од усклађивања вриједности финансијске имовине у износу од 86.221 KM, јер није извршена корекција потраживања и датих аванса која нису наплаћена односно који нису оправдани у року од 12 мјесеци, што није у складу са чланом 73. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачком 6.3.1.2. и 6.3.2.2. овог Извјештаја:

Одмјеравање након признавања вриједности нефинансијске имовине које се односи на дио пословних објеката и простора, осталих објеката, канцеларијске и друге опреме извршено је по ревалоризационом моделу, а за други дио извршено је по моделу набавне вриједности, што није у складу са MPC-JC 17 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 42, 51, 52 и 53) и чланом 87. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике. Такође, приликом преноса ревалоризационих резерви формираних по основу повећања вриједности дијела наведене имовине, у обрачун сразмјерног дијела резерви који је укинут у корист резултата текуће године обухваћен је и износ обрачунате амортизације на имовину која је у потпуности амортизована чиме су ревалоризационе резерве потцијењене у износу од 15.666 KM, што није у складу са MPC-JC 17- Некретнине, постројења и опрема (параграф 57).

Као што је наведено под тачком 6.6. и 6.7. овог Извјештаја:

Општина Невесиње у Напоменама уз финансијске извјештаје није извршила објелодањивање информација о потенцијалној имовини и обавезама и додатне информације, што није у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима MPC-JC 1 - Презентација финансијских извјештаја и других релевантних стандарда.

Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз консолидоване финансијске извјештај Општине Невесиње за годину која се завршава на дан 31.12.2024. године објелодањена су питања везана за наставак пословања у складу са начелом сталности пословања.

Кључна питања ревизије

Кључна питања су она питања која су по нашем професионалном мишљењу била најзначајнија у вршењу ревизије консолидованих финансијских извјештаја Општине Невесиње за годину која се завршава на дан 31.12.2024. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије тих финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описаних у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, нема других питања која треба објавити у овом Извјештају о ревизији

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Начелник општине је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор

и међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 18.11.2025. године

Главни ревизор

Божана Трнинић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију консолидованих финансијских извјештаја Општине Невесиње за 2024. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, активности, финансијске трансакције и информације исказане у консолидованим финансијским извјештајима Општине Невесиње за 2024. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 3. овог Извјештаја:

Радни однос на одређено вријеме због привремено повећаног обима посла заснован је са осам извршилаца на период дужи од шест мјесеци, што није у складу са чланом 61. став 1) под 2) Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе.

Као што је наведено под тачком 4. овог Извјештаја:

Општина Невесиње вршила је набавке услуга надзора у грађевинарству без провођења поступка јавних набавки, што није у складу чланом 3. и 17. Закона о јавним набавкама.

Јавна установа Туристичка организација, Јавна установа Народна библиотека, Јавна установа Центар за информисање и културу и Јавна установа Центар за културу „Небојша Глоговац“ нису извршиле пријаву и регистрацију на веб портал е-набавке сходно Упутству о условима и начину објављивања обавјештења и достављању извјештаја у поступцима јавних набавки на порталу јавних набавки, а јавна установа Центар за социјални рад и Јавна установа Дјечији вртић „Света Евгенија Царица Милица“ нису сачиниле и објавиле План јавних набавки на порталу јавних набавки према члану 17. Закона о јавним набавкама. С тим у вези, код наведених буџетских корисника није вршено провођење поступка јавних набавки у складу са чланом 3. и 6. Закона о јавним набавкама.

Као што је наведено под тачком 6.1.2.1. овог Извјештаја:

Скупштина Општине Невесиње није, у складу са својим надлежностима прописаним чланом 39. Закона о локалној самоуправи, донијела интерна акта за расподјелу средстава гранта организацијама и удружењима за афирмацију породице и заштиту права жена, дјеце, избјеглих и расељених лица у износу од 298.263 КМ, организацијама у области здравства и социјалне заштите, заштите животне средине и комуналне дјелатности у износу од 57.000 КМ, у области образовања, научно истраживачке дјелатности, културе и информација у износу од 152.429 КМ и осталим

непрофитним субјектима у износу од 104.750 KM. Такође, приликом додјеле грантова спортским организацијама нису примијењене процедуре прописане Правилником о додјели грантова за програме/пројекте за спортске клубове који се финансирају из буџета Општине, а који је донесен од стране начелника Општине, што није у складу са чланом 39. наведеног Закона.

Скретање пажње

Не изражавајући даље резерву на дато мишљење, скрећемо пажњу на наведено под тачком 3. овог Извјештаја:

Одлуком Владе Републике Српске о примјени одредби Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе продужена је примјена одредби наведеног колективног уговора, која је оспорена Одлуком Уставног суда Републике Српске. Након тога није закључен нови Посебни колективни уговор за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске. Општина Невесиње је донијела Колективни уговор за запослене у Општинској управи Општине Невесиње којим је коефицијенте за обрачун плата запослених прилагодила одредбама Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, начелник је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Општине Невесиње обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Општине Невесиње.

Бања Лука, 18.11.2025. године

Главни ревизор

Божана Трнинић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се:

- 1) класификација примитака од продаје земљишта, расхода за накнаде плата запослених за вријеме боловања и родитељског одсуства и расхода по основу утрошка горива врши у складу са чланом 91. став 3), чланом 92. став 3), 6) и 9), чланом 145. и 151. став 3) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике;
- 2) расходи за режијски материјал и расходи по основу утрошка енергије, комуналних и комуникационих услуга признају на обрачунској основи у периоду настанка у складу са чланом 93. став 2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;
- 3) корекција потраживања и датих аванса врши сходно члану 73. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;
- 4) евидетирања потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања и потраживања која на наплату доспијевају у периоду до годину дана врше у складу са чланом 11. Упутства о примјени међународног рачуноводственог стандарда за јавни сектор 23: Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси);
- 5) одмјеравање након признавања некретнина, постројења и опреме врши свеобухватно по једном моделу, у складу са MPC-JC 17 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 42, 51, 52 и 53) и чланом 87. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;
- 6) укидање ревалоризационих резерви формираних у ранијем периоду врши у складу са MPC-JC 17 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 57);
- 7) на позицијама ванбилансне активе и пасиве врши евидентирање датих мјеница као средства обезбјеђења за сервисирање дуга по основу дугорочних кредита и других преузетих обавеза у складу са чланом 92. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;
- 8) објелодањују информације о потенцијалним обавезама и потенцијалној имовини према захтјевима MPC-JC 19 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина (параграф 100 и 105) и члану 46. тачка 8) Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Препоручује се директору Јавне установе Дјечији вртић „Света Евгенија Царица Милица“, Јавне установе Народна библиотека Невесиње, Јавне установе Центар за социјални рад и Јавне установе Центар за информисање и културу да обезбиједи да се:

- 9) поступци и процедуре пописа имовине и обавеза, утврђивање стварног и исказивање књиговодственог и стварног стања имовине и обавеза, те извјештавање о попису врши у складу са чланом 2. став 2), чланом 4. став 1), чланом 15. став 2) и 3), чланом 17. став 4), 5) и 8), чланом 18. став 1) и 5) и чланом

20. став 1) до 4) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза.

Препоручује се директору ЈУ Дјечији вртић „Света Евгенија Царица Милица“ да обезбиједи да се:

- 10) евидентирање пословних промјена у вези настанка и наплате потраживања, као и признавања прихода по основу боравка дјеце у предшколској установи врши у складу са чланом 5. став 4) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Препоруке везане за усклађеност

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се:

- 1) заснивање радног односа на одређено вријеме врши у складу са чланом 61. Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе;
- 2) предузму активности на успостављању система финансијског управљања и контроле у складу са одредбама Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и Упутства о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле, у смислу да се изврши попис и опис пословних процеса, сачини књига пословних процеса, идентификују и процијене ризици, дефинишу контролне активности и изради стратегија управљања ризицима;
- 3) јавне набавке за услуге надзора у грађевинарству проводе у складу са чланом 3. и 17. Закона о јавним набавкама;
- 4) приликом уговарања одгођеног плаћања потраживања по основу непореских прихода обезбиједи мјеница или банкарска гаранција, у складу са одредбама интерног Упутства о одгођеном плаћању такси, накнада и другог дуга.

Препоручује се директору Јавне установе Центар за културу „Небојша Глоговац“, Јавне установе Туристичка организација, Јавне установе Дјечији вртић „Света Евгенија Царица Милица“ и Јавне установе Центар за социјални рад да обезбиједи да се:

- 5) предузму активности на успостављању система финансијског управљања и контроле у складу са одредбама Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и Упутства о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле, у смислу да се именује лице задужено за успостављање, спровођење и развој финансијског управљања и контроле, сачињава план за успостављање финансијског управљања и контроле и годишњи извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле, да се изврши попис и опис пословних процеса, сачини књига пословних процеса, идентификују и процијене ризици и изради стратегија управљања ризицима.

Препоручује се директору Јавне установе Туристичка организација, Јавне установе Народна библиотека и Јавне установе Центар за информисање и културу и Јавне установе Центар за културу Небојша Глоговац да обезбиједи да се:

- б) изврши регистрација на веб портал „е-набавке“ према Упутству о условима и начину објављивања обавјештења и достављању извјештаја у поступцима јавних набавки на порталу јавних набавки и да се набавке роба и услуга проводе у складу са чланом 3. и 6. Закона о јавним набавкама;

Препоручује се директору Јавне установе Центар за социјални рад, Јавне установе Дјечији вртић „Света Евгенија Царица Милица“ и Јавне установе Туристичка организација да обезбиједи да се:

- 7) план јавних набавки сачини и објави на порталу јавних набавки и да се набавке проводе и објављују у складу са одредбама са чланом 3., 6. и 17. Закона о јавним набавкама.

Препоручује се Скупштини Општине да обезбиједи да се:

- 8) именовање директора јавних установа врши у складу са чланом 18. став 2) Закона о систему јавних служби;
- 9) у складу са чланом 39. Закона о локалној самоуправи донесу интерна акта за избор корисника и начин расподеле средстава гранта субјектима у области спорта, здравства и социјалне заштите, заштите животне средине и комуналне дјелатности, образовања, научно истраживачке дјелатности, културе и информација, заштите права жена, дјеце, избјеглих и расељених лица и субјектима у другим областима.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о буџетском систему Републике Српске;
- Одлука о усвајању другог ребаланса буџета општине Невесиње за 2024. годину и Одлука о извршењу ребаланса буџета општине Невесиње за 2024. годину;
- Закон о трезору;
- Закон о фискалној одговорности у Републици Српској, члан 4. и 9-11.;
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске;
- Правилник о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле;
- Упутство о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле;
- Закон о задуживању, дугу и гаранцијама Републике Српске, члан 59-76.;
- Закон о јавним набавкама;
- Закон о локалној самоуправи;
- Закон о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе;
- Закон о статусу функционера јединица локалне самоуправе;
- Закон о систему јавних служби, члан 16. и 18.;
- Закон о порезу на доходак, глава I-IV, VI, X, XII и XIII;
- Закон о доприносима;
- Закон о социјалној заштити, члан 20-63.;
- Закон о раду, члан 33., 39., 125., 204-207.;
- Закон о уређењу простора и грађењу (члан 73.-82. и 191.);
- Закон о водама (члан 188.-195.);
- Закон о шумама (члан 89.);
- Закон о спорту (члан 119.);
- Закон о комуналним таксама;
- Закон о комуналним дјелатностима (члан 6.-12., 20.-25. и 41.),
- Одлука о висини накнаде за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској;
- Посебни колективни уговор за запослене у области локалне самоуправе;
- Колективни уговор за запослене у Општинској управи;
- Правилника о обрачуну и исплати плата и других примања запослених у општинској управи Невесиње;
- Правилник о додјели грантова за програме/пројекте за спортске клубове који се финансирају из буџета Општине;
- Правилник о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за развој пољопривреде у 2024. години;
- Одлука о условима и начину остваривања новчаних подстицаја у области мљекарства;
- Одлука о расподјели буџетских средстава на име субвенција у јавном превозу лица на подручју општине Невесиње за школску 2023/2024. годину и Одлука о расподјели буџетских средстава на име субвенција у јавном превозу лица на подручју општине Невесиње за школску 2024/2025 годину;
- Правилник о додјели студентских стипендија;
- Правилник о додјели једнократних новчаних помоћи;
- Упутство о одгођеном плаћању такси, накнада и другог дуга.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Општина Невесиње (у даљем тексту: Општина) смјештена је у источном дијелу Републике Српске и обухвата површину од 910,75 км². На подручју Општине живи 13.758 становника у 17 мјесних заједница.

Општина остварује своје надлежности прописане Законом о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, број 97/16, 36/19 и 61/21), Статутом Општине као и другим важећим прописима, којима су утврђена подручја одговорности, надлежности органа и начин финансирања општине. Органи Општине су Скупштина општине и начелник. Скупштина општине, је орган одлучивања и креирања политике, а начелник заступа и представља Општину и носилац је извршне власти.

Према Одлуци Владе Републике Српске о степену развијености јединица локалне самоуправе у Републици Српској за 2024. годину, Општина је сврстана у неразвијене јединице локалне самоуправе.

Средства за рад Општине у 2024. години обезбјеђена су из пореских и непореских прихода, грантова, трансфера између буџетских корисника и примитака од финансијске имовине и примитака од задуживања.

Општина своје пословање обавља путем Система јединственог рачуна трезора. Под надлежношћу Општине су буџетски корисници ЈУ Центар за социјални рад ЈУ Дјечији вртић „Света Евгенија Царица Милица“, СШЦ „Алекса Шантић“, ЈУ Народна библиотека Невесиње, ЈУ Центар за информисање и културу, ЈУ Туристичка организација Невесиње, ЈУ Дом Здравља Невесиње и ЈУ Центар за културу „Небојша Глоговац“. Наведени корисници финансирају се из буџета општине.

Финансијски извјештаји ових буџетских корисника су консолидовани у финансијском извјештају Општине и главна књига је саставни дио главне књиге трезора Општине. Предмет финансијске ревизије су Консолидовани финансијски извјештаји Општине Невесиње за 2024. годину које чине финансијски извјештаји Општинске управе и нижих буџетских корисника.

На достављени Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији није било примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске провела је финансијску ревизију Општине за 2021. годину и сачинила Извјештај у којем је дато 17 препорука, од којих шест за финансијске извјештаје и 11 за усклађеност.

Општина је у складу са чланом 21. став 3) Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 98/05 и 20/14), доставила Главној служби за ревизију јавног сектора Републике Српске одговор о предузетим радњама ради превазилажења пропуста и неправилности утврђених у ревизијском извјештају број РВ047-22.

Ревизијом је утврђено да је проведено девет препорука, четири препоруке су дјелимично проведене, а четири препоруке нису проведене.

Дјелимично проведене препоруке односе се на признавање и одмјеравање нефинансијске имовине (тачка 6.3.1.2. извјештаја), провођење процедура пописа и извјештавање о попису имовине и обавеза (тачка 3. извјештаја), именовање

директора јавних установа (тачка 3. извјештаја) и објелодањивања у Напоменама уз финансијске извјештаје (тачка 6.7. извјештаја).

Препоруке које нису проведене односе се на заснивање радног односа на одређено вријеме (тачка 3. извјештаја), прописивање правила и критеријума за додјелу средстава гранта (6.1.2.1. извјештаја), обезбјеђење (мјенице и гаранције) потраживања за која су одгођени рокови плаћања (тачка 6.3.1.1. извјештаја) и провођење поступака јавних набавки у ЈУ Туристичка организација (тачка 4. извјештаја).

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Организација и функционисање система интерних контрола Општине дефинисани су постојећим интерним актима (Статут, Правилник о организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе, Правилник о интерним контролама и интерним контролним поступцима у Општини Невесиње, Колективни уговор за запослене у Општинској управи и друга акта).

Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе општине Невесиње („Службени гласник општине Невесиње“ број 13/22, 1/23, 13/23, 3/24 и 9/24) систематизовано је 87 радних мјеста са 99 извршилаца.

На дан 31.12.2024. године у Општини Невесиње (Општинска управа и буџетски корисници) у радном односу је било 217 извршилаца.

На дан 31.12.2024. године у Општинској управи у радном односу је, поред четири функционера, било 89 извршилаца (од чега 6 извршилаца у мандатном периоду, 14 на одређено вријеме и 69 на неодређено вријеме).

У току 2024. године радни однос на одређено вријеме заснован је са девет извршилаца (од чега осам због привремено повећаног обима посла), а радни однос је престао за шест извршилаца. Радни однос на одређено вријеме због привремено повећаног обима посла са осам извршилаца заснован је на период дужи од 6 мјесеци, што није у складу са чланом 61. став 1) под 2) Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе.

У току 2024. године закључено је девет уговора о дјелу са шест извршилаца од којих се три уговора о дјелу односе на обављање услуга надзора у грађевинарству по пројектима Општине, што је образложено под тачком 4. извјештаја.

Чланом 18. став (2) Закона о систему јавних служби („Службени гласник Републике Српске“ број 68/07, 109/12 и 44/16) је прописано да директора јавне установе именује и разрјешава оснивач, на период од четири године и уз претходно спроведен поступак јавне конкуренције. Међутим Скупштина општине именovala је вршиоце дужности директора Јавне установе Центар за социјални рад и Јавне установе Туристичка организација на период од 60 дана, у континуитету од 2021. године.

Одлуком Владе Републике Српске о примјени одредби Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 21/21 и 69/21) продужена је примјена одредби наведеног колективног уговора, која је оспорена од стране Уставног суда Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 20/23). Након тога није закључен нови Посебни колективни уговор за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске. Општина примјењује Колективни уговор за запослене у Општинској управи којим је коефицијенте за обрачун плата запослених прилагодила одредбама Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске.

У складу са рјешењима о попису и формирању комисија за попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2024. године, извршен је попис имовине и обавеза и евидентирање резултата пописа имовине и обавеза Општинске управе и буџетских

корисника Општине (ЈУ Туристичка организација, ЈУ Центар за социјални рад, ЈУ Дјечији вртић „Света Евгенија Царица Милица“, ЈУ Центар за информисање и културу и ЈУ Народна библиотека).

Попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2024. године код буџетских корисника ЈУ Центар за социјални рад, ЈУ Дјечији вртић „Света Евгенија Царица Милица“ и ЈУ Центар за информисање и културу није организован и извршен у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“, број 45/16 и 113/21), јер код ЈУ Центар за социјални рад и ЈУ Центар за информисање и културу нису извршене припремне радње према члану 15. став 2) и 3) и члану 18. став 5) Правилника односно предмет пописа није означен инвентурним бројевима, а стања потраживања и обавеза нису пренесена са екстерних потврда стања, код ЈУ Дјечији вртић „Света Евгенија Царица Милица“ Невесиње нису сачињене пописне листе, имовина и обавезе нису пописане у складу са начелима уредног инвентарисања (објекат и драгоцјености и дио обавеза нису били предмет пописа) и није извршено усаглашавање књиговодственог и стварног стања имовине и обавеза према члану 2. став 2), члану 4. став 1), члану 17. став 4, 5 и 8) и члану 18. став 1) Правилника. Такође, извјештаји о попису код ЈУ Дјечији вртић „Света Евгенија Царица Милица“, ЈУ Народна библиотека, ЈУ Центар за социјални рад и ЈУ Центар за информисање и културу не садрже елементе прописане чланом 20. став 1) до 4) Правилника односно исти не садрже упоредни преглед књиговодственог и стварног стања имовине и обавеза, преглед количинских и вриједносних разлика између књиговодственог и стварног стања као и податке о стручној и професионалној квалификацији лица ангажованих на попису.

Општина је сачинила годишњи извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле за 2024. годину са прилозима електронским попуњавањем обрасца у складу са одредбама Правилника о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“, број 1/22). Међутим, Општина није предузела друге активности у вези примјене одредби Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 91/16) и Упутства о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“, број 99/17) у смислу идентификовања и описа пословних процеса, сачињавања књиге пословних процеса, идентификовање и процјене ризика и дефинисања контролних активности и израде стратегије управљања ризицима.

ЈУ Центар за културу Небојша Глоговац, ЈУ Туристичка организација, ЈУ Дјечији вртић „Света Евгенија Царица Милица“ и ЈУ Центар за социјални рад нису предузеле активности у вези примјене одредби Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и Упутства о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле, јер није именовано лице задужено за успостављање, спровођење и развој финансијског управљања и контроле, није сачињен план за успостављање финансијског управљања и контроле ни извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле за 2024. годину са прилозима, попис и опис пословних процеса, успостављање књиге пословних процеса, идентификовање и процјене ризика ни друге активности.

Успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да је обезбиједио истинито и фер извјештавање и усклађеност са важећим законима и другим прописима, што је осим у овој тачки образложено и под тачкама 4, 6.1.1.2, 6.1.2.1., 6.2.2.2., 6.3.1.1., 6.3.1.2., 6.3.2.2., 6.6. и 6.7. извјештаја.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се заснивање радног односа на одређено вријеме врши у складу са чланом 61. Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе.

Препоручује се директору ЈУ Дјечији вртић „Света Евгенија Царица Милица“, ЈУ Народна библиотека, ЈУ Центар за социјални рад и ЈУ Центар за информисање и културу да обезбиједи да се поступци и процедуре пописа имовине и обавеза, утврђивање стварног и исказивање стварног и књиговодственог стања имовине и обавеза, те извјештавање о попису, врши у складу са чланом 2. став 2), чланом 4. став 1), чланом 15. став 2) и 3), чланом 17. став 4), 5) и 8), чланом 18. став 1) и 5) и чланом 20. став 1) до 4) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се предузму активности на успостављању система финансијског управљања и контроле у складу са одредбама Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и Упутства о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле, у смислу да се изврши попис и опис пословних процеса, сачини књига пословних процеса, идентификују и процијене ризици, дефинишу контролне активности и изради стратегија управљања ризицима.

Препоручује се директору ЈУ Центар за културу Небојша Глоговац, ЈУ Туристичка организација, ЈУ Дјечији вртић „Света Евгенија Царица Милица“ и ЈУ Центар за социјални рад да обезбиједи да се предузму активности на успостављању система финансијског управљања и контроле у складу са одредбама Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и Упутства о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле, у смислу да се именује лице задужено за успостављање, спровођење и развој финансијског управљања и контроле, сачињава план за успостављање финансијског управљања и контроле и годишњи извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле, да се изврши попис и опис пословних процеса, сачини књига пословних процеса, идентификују и процијене ризици и изради стратегија управљања ризицима.

Препоручује се Скупштини општине да обезбиједи да се именовање директора јавних установа врши у складу са чланом 18. став 2) Закона о систему јавних служби.

4. Набавке

Планом јавних набавки за 2024. годину и измјенама и допунама плана предвиђен је 81 поступак у вриједности од 2.209.308 КМ без пореза на додату вриједност.

Према извјештају о реализацији набавки за 2024. годину проведена су 222 поступка набавки у вриједности од 1.781.909 КМ (81% у односу на план) и то 200 поступака путем директног споразума (143.105 КМ), два преговарачка поступка (49.009 КМ), девет отвореним поступком (1.451.239 КМ) и 11 путем конкурентских захтјева за достављање понуда (138.556 КМ).

Највећим дијелом проведени поступци набавки у 2024. години односе се на набавке радова на водоводном систему "Крекови", радова на изградњи и реконструкцији локалних путева и улица на подручју општине Невесиње, радова уређења партера вишепородичног стамбеног објекта социјалног становања у улици Невесињских устаника бб, пошљунчавања (насипања) локалних макадамских путева и лож уља.

Ревизијским испитивањем обухваћено је 9 поступка јавних набавки у вриједности од 1.200.561 КМ (односно 67% у односу на укупну вриједност проведених набавки у 2024. години).

Набавке услуга надзора у грађевинарству у износу од 23.270 КМ вршене су без провођења поступка јавних набавки, јер су за исте закључени уговори о дјелу, што није у складу чланом 3. и 17. Закона о јавним набавкама.

ЈУ Туристичка организација, ЈУ Народна библиотека, ЈУ Центар за информисање и културу и ЈУ Центар за културу „Небојша Глоговац“ нису извршили пријаву и регистрацију на веб портал Е-набавке сходно Упутству о условима и начину објављивања обавјештења и достављању извјештаја у поступцима јавних набавки на порталу јавних набавки, а ЈУ Центар за социјални рад и ЈУ Дјечији вртић нису сачинили и објавили План јавних набавки на порталу јавних набавки према члану 17. Закона о јавним набавкама. Ревизијом је утврђено да су наведени буџетски корисници вршили набавке роба и услуга без провођења процедура јавних набавки, што није у складу са чланом 3. и 6. Закона о јавним набавкама.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се јавне набавке за услуге надзора у грађевинарству проводе у складу са чланом 3. и 17. Закона о јавним набавкама.

Препоручује се директору ЈУ Туристичка организација, ЈУ Народна библиотека и ЈУ Центар за информисање и културу и ЈУ Центар за културу „Небојша Глоговац“ да обезбиједи да се изврши регистрација на веб портал „е-набавке“ према Упутству о условима и начину објављивања обавјештења и достављању извјештаја у поступцима јавних набавки на порталу јавних набавки и да се набавке роба и услуга проводе у складу са чланом 3. и 6. Закона о јавним набавкама.

Препоручује се директору ЈУ Центар за социјални рад, ЈУ Дјечији вртић и ЈУ Туристичка организација да обезбиједи да се план јавних набавки сачини и објави на порталу јавних набавки и да се набавке проводе и објављују у складу са чланом 3., 6. и 17. Закона о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење буџета

Скупштина општине је 29.12.2023. године донијела Одлуку о усвајању буџета за 2024. годину у износу од 14.215.370 КМ („Службени гласник Општине Невесиње“, број 15/23).

Први ребаланс буџета Општине за 2024. годину усвојен је дана 30.08.2024. године („Службени гласник Општине Невесиње“, број 10/24) у износу од 14.653.160 КМ.

Други ребаланс буџета Општине за 2024. годину усвојен је дана 13.12.2024. године („Службени гласник Општине Невесиње“, број 10/24) Одлуком о усвајању Другог ребаланса буџета Општине Невесиње за 2024. годину („Службени гласник Општине Невесиње“ број 15/24) у износу од 14.808.224 КМ. Одобрена средства односе се на расходе за лична примања (6.414.238 КМ), расходе по основу коришћења роба и услуга (1.976.551 КМ), расходе финансирања и друге финансијске трошкове (83.400 КМ), субвенције (381.013 КМ), грантове (953.569 КМ), дознаке (1.503.266 КМ), расходе финансирања, друге финансијске трошкове и расходе трансакција размјене између или унутар јединица власти (46.314 КМ), расходе по судским рјешењима (20.284 КМ), издатке за нефинансијску имовину (2.583.450 КМ), за финансијску имовину (1.000 КМ), за отплату дугова (585.830 КМ), остале издатке (111.472 КМ) и трансфере између буџетских јединица истог нивоа власти (110.287 КМ). Такође, планирана је и буџетска резерва у износу од 37.550 КМ, сходно члану 44. Закона о буџетском систему Републике Српске.

Након Ребаланса буџета извршене су реалокације средстава у оквиру и између потрошачких јединица у укупном износу од 79.567 КМ, на основу одлука начелника Општине, у складу са Одлуком о извршењу Ребаланса буџета Општине.

Ревизијом нису утврђене неусклађености у односу на регулативу која дефинише процес припреме и доношења буџета.

6. Финансијски извјештаји

Општина је сачинила Консолидовани финансијски извјештај за кориснике буџета Општине за 2024. годину у складу са чланом 26. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника ("Службени гласник Републике Српске", број 15/17 и 17/22).

При сачињавању Консолидованог финансијског извјештаја за 2024. годину извршена је консолидација контролираних ентитета ЈП Водовод а.д. Невесиње, ЈП Комус а.д. Невесиње и Натур Флора а.д. Невесиње у складу са чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.1. Извјештај о извршењу буџета

Извршење буџета Општине за период 01.01-31.12.2024. године исказано је у обрасцу Периодичног извршења буџета (у даљем тексту: ПИБ) на рачуноводственом фонду 01 - општи фонд, што представља буџет у ужем смислу.

У обрасцу Периодичног извршења по фондовима (у даљем тексту: ПИФ) је исказан фонд 01 и фонд 03 – фонд грантова. Општина је у обрасцу ПИБ за фонд 01 у 2024. години исказала укупне буџетске приходе и примитке у износу од 15.187.557 КМ, што је 5% више у односу на буџетски оквир, док су укупни расходи и издаци исказани у износу од 13.979.788 КМ, што је за 6% ниже у односу на буџетски оквир.

6.1.1. Приходи и примитици

6.1.1.1. Приходи

Укупни приходи у обрасцу Периодичног извршења по фондовима су исказани у износу од 13.422.346 КМ. Приходе чине порески приходи, непорески приходи, грантови и трансфери између различитих јединица власти.

Порески приходи су исказани у износу од 9.302.056 КМ, а највећим дијелом се односе на приходе од индиректних пореза (8.451.445 КМ), пореза на имовину (198.280 КМ), пореза за лична примања и приходе од самосталне дјелатности (603.121 КМ).

Непорески приходи су исказани у износу од 3.223.412 КМ, а највећим дијелом чине их приходи од закупа и ренте (34.700 КМ), административних накнада и такси (45.499 КМ), комуналних накнада и такси (54.340 КМ), накнада по разним основама (454.417 КМ) и приходи од пружања јавних услуга (2.593.455 КМ).

Накнаде по разним основама односе се на накнаде за уређење и коришћење грађевинског земљишта (124.102 КМ), за коришћење минералних сировина (2.559 КМ), накнада за промјену намјене пољопривредног земљишта (7.169 КМ), накнаде за воде (36.867 КМ), накнаде за коришћење комуналних добара од општег интереса (108.499 КМ), средства за финансирање посебних мјера заштите од пожара (16.227 КМ) и концесионе накнаде за коришћење природних и других добара од општег интереса (19.982 КМ) и накнаде за коришћење шума и шумског земљишта (139.012 КМ).

Приходе од пружања јавних услуга највећим дијелом односе се на властите приходе буџетских корисника (2.591.021 КМ).

ЈУ Дјечији вртић „Света Евгенија Царица Милица“ остварује приходе од пружања услуга цијелодневног и полудневног боравка дјеце у предшколској установи сходно Одлуци о цијени услуга за радну 2024/2025. годину.

ЈУ Дјечији вртић „Света Евгенија Царица Милица“ није у прописаном року вршила евидентирање пословних промјена у вези настанка и наплате потраживања као и признавања прихода по основу боравка дјеце у предшколској установи, што није у складу са чланом 5. став 4) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, јер су вршена ретроактивна евидентирања потраживања, наплате потраживања, као и признавања прихода (на свака два до три мјесеца).

Грантови су исказани у износу од 79.831 КМ, а односе се на грантове из иностранства у износу од 53.181 КМ и то на средства из програма подршке превенције поплава и управљање ризицима шумских пожара у земљама Западног Балкана и Турској (4.783 КМ) и из развојног програма по основу реализације пројекта Јачање улоге мјесних заједница у БиХ (48.398 КМ), као и на грантове из земље од правних лица у износу од 26.650 КМ за одржавање Невесињске олимпијаде.

Трансфери између или унутар јединица власти исказани су у износу од 817.047 КМ. Односе се на трансфере од ентитета (816.714 КМ), трансфере од јединица локалне самоуправе (187 КМ) и трансфере од фондова обавезног социјалног осигурања (146 КМ).

Трансфери од ентитета највећим дијелом односе се на трансфере Министарства здравља и социјалне заштите (622.383 КМ) по основу накнада из социјалне заштите и Министарства управе и локалне самоуправе (88.177 КМ) за подршку буџету општине.

Препоручује се директору ЈУ Дјечији вртић „Света Евгенија Царица Милица“ да обезбједи да се евидентирање пословних промјена у вези настанка и наплате потраживања, као и признавања прихода по основу боравка дјеце у предшколској установи врши у складу са чланом 5. став 4) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.1.1.2. Примици

Примици су исказани у износу од 1.730.662 КМ на фонду 01, а односе се на примитке за нефинансијску имовину (90.428 КМ), примитке од финансијске имовине (380 КМ), примитке од задуживања (1.500.000 КМ) и остале примитке (139.854 КМ).

Примици за нефинансијску имовину највећим дијелом односе се на примитке од продаје земљишта (41.587 КМ) и од продаје сталне имовине намјењене продаји (48.635 КМ). Продаја земљишта извршена је на основу Одлука о утврђивању посебног интереса за продају непокретности (од 02.11.2023. године и 31.03.2023. године) и наконведеног поступка лицитације, док је продаја стамбене јединице извршена на основу Одлуке о начину и условима јавне продаје стана од 05.03.2021. године уз проведен поступак лицитације.

Примици од задуживања односе се у цјелости на примитке по основу узетих зајмова у земљи по основу Уговора о инвестицијском дугорочном кредиту са Sparkasse bank д.д. Сарајево.

Остали примаци највећим дијелом односе се на примитке по основу наплаћених потраживања од ЈУ Јавног фонда за дјечију заштиту Републике Српске и Фонда здравственог осигурања Републике Српске, по основу рефундације накнаде плате за вријеме боловања и родитељског одсуства (87.003 КМ) и примитке по основу депозита и кауција (29.702 КМ).

Остали примици прецијењени су у износу од 1.892 KM, а потцијењени примици од продаје земљишта, јер су примици од продаје земљишта класификовани као примици по основу депозита и кауција, што није у складу са чланом 145. и 151. став 3) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се класификација примитака од продаје земљишта врши у складу са чланом 145. и 151. став 3) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

6.1.2. Расходи и издаци

Расходи и издаци, након елиминације, у обрасцу Периодичног извршења по фондовима исказани су у укупном износу од 14.075.448 KM, од чега на фонду 01 у износу од 13.945.239 KM (расходи 11.196.739 KM и издаци 2.748.500 KM), на фонду 03 у износу од 130.209 KM (расходи 20.000 KM и издаци 110.209 KM). У поступку консолидације, на фонду 01 извршена је елиминација расхода у износу 34.549 KM.

6.1.2.1. Расходи

Укупне расходе чине текући расходи (11.140.619 KM) и трансфери између и унутар јединица власти (76.120 KM).

Текуће расходе чине расходи за лична примања запослених (6.276.993 KM), расходи по основу кориштења роба и услуга (1.899.866 KM), расходи финансирања и други финансијски трошкови (83.399 KM), субвенције (341.873 KM), грантови (1.008.853 KM), дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова (1.476.784 KM), расходи финансирања и други финансијски трошкови између јединица власти (32.704 KM) и по судским рјешењима (20.147 KM).

Расходи за лична примања односе се на расходе за бруто плате запослених (5.344.848 KM), бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада (878.748 KM), накнаде плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада (4.476 KM) и отпремнине и једнократне помоћи (бруто) у износу од 48.921 KM. Општина је обрачун плата и накнада вршила у складу са одредбама Колективног уговора за запослене у Општинској управи и Правилника о обрачуну и исплати плата и других примања запослених у општинској управи Невесиње.

Расходи за накнаде плата запослених за вријеме боловања и родитељског одсуства исказани су на расходима за бруто плате запослених у износу од 32.518 KM, што није у складу са чланом 91. став 3) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Расходе по основу кориштења роба и услуга чине расходи по основу утrophа енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга (372.447 KM), за режијски материјал (65.117 KM), материјал за посебне намјене (3.271 KM), за текуће одржавање (222.847 KM), по основу путовања и смјештаја (57.261 KM), за стручне услуге (107.451 KM), услуга одржавања јавних површина и заштите животне средине (360.911 KM) и остали неklasификовани расходи (710.561 KM).

Расходи по основу утrophа енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга односе се на расходе по основу утrophа енергије (258.510 KM), за комуналне услуге (59.174 KM), за комуникационе услуге (44.225 KM) и за услуге превоза (10.538 KM).

Расходи за режијски материјал односе се на расходе за канцеларијски материјал (36.452 KM), материјал за одржавање чистоће (14.893 KM), стручну литературу, часописе и дневну штампу (8.743 KM) и остали режијски материјал (5.029 KM).

Расходи за текуће одржавање односе се на расходе за текуће одржавање зграда (11.869 KM), осталих грађевинских објеката (123.522 KM), опреме (86.049 KM) и на расходе за остало текуће одржавање (1.407 KM).

Расходи по основу путовања и смјештаја односе се на расходе по основу путовања и смјештаја у земљи (10.396 KM) и иностранству (4.105 KM) и расходе по основу утрошка горива (42.760 KM).

Расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга (расходи по основу утрошка нафте и нафтних деривата) су потцијењени у износу од 70.064 KM, а прецијењени су расходи за текуће одржавање објеката друмског саобраћаја у износу од 55.519 KM и расходи за услуге одржавања јавних површина и заштите животне средине (расходи за услуге чишћења јавних површина) у износу од 14.545 KM, јер су расходи по основу утрошка горива исказани на расходима за текуће одржавање и одржавање јавних површина, што није у складу са чланом 92. став 3), 6) и 9) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Расходи за стручне услуге односе се на услуге финансијског посредовања (6.123 KM), осигурања (10.888 KM), информисања и медија (39.517 KM), ревизијске и рачуноводствене услуге (7.980 KM), правне и административне (6.299 KM), процјене и вјештачења (1.132 KM), компјутерске услуге (23.415 KM) и за остале стручне услуге (12.097 KM).

Расходи за услуге одржавања јавних површина и заштите животне средине највећим дијелом односе се на расходе за услуге чишћења јавних површина (217.545 KM), по основу утрошка електричне енергије на јавним површинама (115.408 KM) и на расходе за услуге заштите животне средине (18.510 KM).

Остали некласификовани расходи односе се на расходе за стручно усавршавање запослених (18.448 KM), бруто накнаде за рад ван радног односа (339.644 KM), по основу репрезентације (248.100 KM), по основу пореза, доприноса и непореских накнада на терет послодавца (78.269 KM) и остале непоменуте расходе (26.100 KM).

Бруто накнаде за рад ван радног односа највећим дијелом односе се на расходе за бруто накнаде члановима управних и надзорних одбора (20.721 KM), члановима комисија и радних група (31.474 KM), скупштинским посланицима и одборницима (188.850 KM), по уговору о дјелу (37.562 KM), за привремене и повремене послове (19.569 KM), за остале бруто накнаде за рад ван радног односа (39.760 KM).

Расходи репрезентације највећим дијелом односе се на расходе по основу репрезентације у земљи (36.472 KM) и по основу организације пријема и манифестација (195.968 KM).

На расходима за режијски материјал у износу од 5.681 KM и расходима по основу утрошка енергије, комуналних и комуникационих услуга у износу од 1.051 KM исказани су расходи ранијег периода, што није у складу са чланом 93. став 2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процедурама за буџетске кориснике, којим је дефинисано да се расходи признају на обрачунском основу, у периоду у ком је и обавеза за плаћање настала без обзира да ли је извршено и само плаћање.

Субвенције су исказане у износу од 341.873 KM, а односе се на субвенције нефинансијским субјектима у области пољопривреде, водопривреде и шумарства у износу од 273.856 KM и у области саобраћаја и веза у износу од 68.017 KM.

Субвенције нефинансијским субјектима у области пољопривреде, водопривреде и шумарства односе се на субвенције за развој пољопривреде додијељене у складу са Правилником о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за развој

пољопривреде у 2024. години у износу од 158.888 KM, субвенције додијељене по основу Одлуке о условима и начину остваривања новчаних подстицаја у области мљекарства у износу од 106.209 KM и на субвенционисање изградње и одржавање заједничке инфраструктуре на пашњачким површинама у износу од 8.759 KM.

Субвенције нефинансијским субјектима у области саобраћаја и веза додијељене су према Одлуци о расподјели буџетских средстава на име субвенција у јавном превозу лица на подручју општине Невесиње за школску 2023/2024. годину и Одлуци о расподјели буџетских средстава на име субвенција у јавном превозу лица на подручју општине Невесиње за школску 2024/2025. годину.

Грантови су исказани у износу од 1.008.853 KM и у цјелости се односе на грантове у земљи. Чине их текући грантови у земљи (870.796 KM), остали текући грантови (76.357 KM), капитални грантови непрофитним субјектима (26.000 KM) и остали капитални грантови (35.700 KM).

Текући грантови у земљи односе се на грантове додијељене политичким организацијама и удружењима (12.911 KM), хуманитарним (45.740 KM) и спортским удружењима (372.500 KM), етничким и вјерским организацијама (11.000 KM), организацијама и удружењима за афирмацију породице и заштиту права жена, дјеце, избјеглих и расељених лица, бораца и особа са инвалидитетом (298.263 KM), организацијама у области здравства и социјалне заштите, заштите животне средине и комуналне дјелатности (57.000 KM), у области образовања, научно истраживачке дјелатности, културе и информација (40.372 KM) и осталим непрофитним субјектима у земљи (33.010 KM).

Остали текући грантови односе се на грантове додијељене јавним нефинансијским субјектима у области образовања, научно истраживачке дјелатности, културе, информација, здравства, социјалне заштите и заштите животне средине (76.357 KM).

Капитални грантови непрофитним субјектима односе се на грантове додијељене етничким и вјерским организацијама и удружењима (23.000 KM) и непрофитним субјектима (3.000 KM).

Остали капитални грантови јавним нефинансијским субјектима односе се на грантове додијељене у области образовања, научно-истраживачке дјелатности, културе и информација (35.700 KM).

Општина није извршила категоризацију спортова, спортиста и спортских стручњака и није утврђен број спортских организација и клубова којима се дозначавају средства из буџета Општине, што није у складу са чланом 119. Закона о спорту и чланом 5. Правилника о категоризацији спортова, спортиста и спортских стручњака и стручњака у спорту („Службени гласник Републике Српске“ број 56/21) којима је прописано да јединице локалне самоуправе утврђују категоризацију спортова, спортиста и спортских стручњака за своје подручје.

Скупштина Општине Невесиње није, у складу са својим надлежностима прописаним чланом 39. Закона о локалној самоуправи, донијела интерна акта за расподјелу средстава гранта организацијама и удружењима за афирмацију породице и заштиту права жена, дјеце, избјеглих и расељених лица (298.263 KM), организацијама у области здравства и социјалне заштите, заштите животне средине и комуналне дјелатности (57.000 KM), у области образовања, научно истраживачке дјелатности, културе и информација (152.429 KM) и осталим непрофитним субјектима (104.750 KM).

Ревизијом је утврђено да је након неуспјелог јавног позива за додјелу грантова спортским удружењима у 2024. години, на који је 13 спортских клубова доставило непотпуне пријаве, донесен Закључак начелника о неуспјелости јавног позива. У наведеном Закључку дефинисано је да ће се у 2024. години расписати нови јавни позив, што није учињено. Грантови спортским клубовима додијељени су супротно

процедурама прописаних Правилником о додјели грантова за програме/пројекте за спортске клубове који се финансирају из буџета Општине, донесеним од стране начелника Општине, што није у складу са чланом 39. Закона о локалној самоуправи. Корисници средстава гранта су путем извјештаја правдали утрошак примљених средстава у складу са Одлуком о извршењу ребаланса Општине.

Дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова исказане су у износу од 1.476.784 KM, а односе се на дознаке грађанима (1.407.116 KM) и дознаке пружаоцима услуга социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова (69.668 KM).

Дознаке грађанима највећим дијелом односе се на сталну новчану помоћ на коју је 47 лица остваривало право на дан 31.12.2024. године (127.080 KM), додатак за помоћ и његу другог лица на коју 311 лица остваривало право на дан 31.12.2024. године (740.360 KM), једнократне новчане помоћи (23.583 KM), остале текуће дознаке штићеницима социјалног осигурања (84.805 KM), текуће инвалиднине (173.430 KM), текуће помоћи ученицима, студентима и појединцима у области науке и културе (155.742 KM), породици, дјеци и младима (66.804 KM), пензионерима и незапосленим лицима (19.972 KM) и остале текуће дознаке грађанима (12.810 KM).

Текуће помоћи ученицима, студентима и појединцима у области науке и културе додијељене су по основу Правилника о додјели студентских стипендија („Службени гласник општине Невесиње“ број 10/16, 14/17 и 13/24), док су текуће помоћи породици, дјеци и младима, пензионерима и незапосленим лицима додијељене на основу Правилника о додјели једнократних новчаних помоћи („Службени гласник општине Невесиње“, број 5/14).

Дознаке пружаоцима услуга социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова највећим дијелом односе се на дознаке установама социјалне заштите (36.818 KM) и хранитељским породицама за смјештај штићеника (29.250 KM).

Трансфери између и унутар јединица власти исказани су у износу од 76.120 KM, а највећим дијелом односе се на трансфере ентитету (42.792 KM) и трансфере фондовима социјалног осигурања (33.217 KM).

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се:

- *класификација расхода за накнаде плата запослених за вријеме боловања и родитељског одсуства и расхода по основу утрошка горива врши у складу са чланом 91. став 3) и чланом 92. став 3), 6) и 9) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике;*
- *расходи за режијски материјал и расходи по основу утрошка енергије, комуналних и комуникационих услуга признају на обрачунској основи у периоду настанка у складу са чланом 93. став 2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;*

Препоручује се Скупштини Општине да обезбиједи да се у складу са чланом 39. Закона о локалној самоуправи донесу интерна акта за избор корисника и начин расподјеле средстава гранта субјектима у области спорта, здравства и социјалне заштите, заштите животне средине и комуналне дјелатности, образовања, научно истраживачке дјелатности, културе и информација, заштите права жена, дјеце, избјеглих и расељених лица и субјектима у другим областима.

6.1.2.2. Издаци

Издаци су исказани у износу од 2.858.709 KM од чега на фонду 01 у износу од 2.748.500 KM и фонду 03 у износу од 110.209 KM, а чине их издаци за нефинансијску имовину (2.166.072 KM), финансијску имовину (230 KM), отплату дугова (582.826 KM) и остали издаци (109.581 KM).

Издаци за нефинансијску имовину односе се на издатке за изградњу и прибављање зграда и објеката (1.591.990 KM), за инвестиционо одржавање и адаптацију зграда и објеката (294.890 KM), набавку постројења и опреме (81.893 KM), нематеријалне непроизведене имовине (6.318 KM) и залиха материјала, робе и ситног инвентара (190.981 KM).

Издаци за изградњу и прибављање зграда и објеката највећим дијелом односе се на издатке по основу реализације пројекта прибављање стамбених јединица за социјалне категорије (137.005 KM), реконструкција водоводне и канализационе мреже (23.247 KM), изградња и реконструкција путева (499.999 KM), извођење радова на водоводном систему "Крекови" (388.846 KM), набавка водоводних цијеви за изградњу кракова водоводне мреже у Лукавцу, Биограду и Селиштима (48.906 KM), изградња пумпне станице у Лукавцу (61.258 KM), изградњу фекалне канализације Миљевац фаза 2 (108.608 KM).

Издаци за инвестиционо одржавање реконструкцију и адаптацију зграда и објеката односе се највећим дијелом на изградњу и реконструкцију локалних путева и улица на подручју општине Невесиње (96.095 KM) и на резервацију средстава за реализацију пројекта побољшања инфраструктуре „Изградња осам терена са умјетном подлогом“, по основу уговора о изградњи осам терена са умјетном подлогом закљученог дана 23.09.2024. године (149.041 KM).

Издаци за набавку постројења и опреме односе се на издатке по основу рачуарске мрежне опреме (10.795 KM), рачуарске опреме (12.095 KM), гријање, вентилацију и хлађење (10.822 KM), опреме за образовне установе (7.039 KM), књиге (3.594 KM), канцеларијски намјештај (5.154 KM), алармне и сигурносне системе (5.464 KM) и другу опрему.

Издаци за отплату дугова односе се на отплату по основу главнице дуга по кредитним задужењима Општине.

Остали издаци односе се на издатке по основу боловања који се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања (73.146 KM), издатке по основу депозита и кауција (24.382 KM), издаци за незатворене авансе у 2024. години (930 KM) и остале издатке (11.123 KM).

6.1.3. Буџетски суфицит

У обрасцу ПИФ-а исказан је суфицит у износу од 129.963 KM и представља збир бруто суфицита (2.205.607 KM) и нето издатака за нефинансијску имовину исказан у негативном износу (2.075.644 KM). Исказани бруто суфицит представља разлику између прихода фонда (13.422.346 KM) и расхода фонда (11.216.739 KM), а нето издаци за нефинансијску имовину исказани у негативном износу представљају разлику између примитака за нефинансијску имовину (90.428 KM) и издатака за нефинансијску имовину (2.166.072 KM).

6.1.4. Нето финансирање

Нето финансирање у обрасцу ПИФ-а је исказано у износу од 1.136.861 KM, а представља збир нето примитака по основу финансијске имовине (150 KM), нето задуживања (917.174 KM), осталих нето примитака (30.273 KM) и расподеле суфицита из ранијих периода (189.264 KM).

6.1.4.1. Нето задуживање

Нето задуживање представља разлику примитака од задужења у износу од 1.500.000 KM и издатака за отплату дугова у износу од 582.826 KM.

6.1.4.2. Остали нето примици

Остали нето примици представљају разлику осталих примитака (139.854 KM) и осталих издатака (109.581 KM).

6.1.4.3. Расподјела суфицита из ранијих година

Расподјела суфицита из ранијих година исказана је у износу од 189.264 KM, а односи се на неутрошена намјенска средства Владе Србије (130.209 KM) на фонду 03 и (59.055 KM) на фонду 01.

6.1.5. Разлика у финансирању

Разлика у финансирању је исказана у износу од 1.266.824 KM, а чине је нето финансирање (1.136.861 KM) и суфицит (129.963 KM).

6.2. Биланс успјеха

6.2.1. Приходи

Приходи су исказани у износу од 13.650.192 KM, а односе се на пореске и непореске приходе, грантове, трансфере између различитих јединица власти (за која су објашњења наведена у тачки 6.1.1. овог извјештаја), као и приходе обрачунског карактера.

6.2.1.1. Приходи (осим обрачунских)

Приходи су исказани у извјештајима о извршењу буџета у износу од 13.422.346 KM и образложени су под тачком 6.1.1. извјештаја у оквиру пореских и непореских прихода, грантова и трансфера између различитих јединица власти.

6.2.1.2. Приходи обрачунског карактера

Приходи обрачунског карактера исказани су у износу од 227.846 KM, а односе се на приходе обрачунског карактера (193.502 KM) и приходе обрачунског карактера по основу односа са другим јединицама власти (34.344 KM).

Приходи обрачунског карактера односе се на приходе од усклађивања вриједности имовине (94.159 KM), добитке од продаје имовине (20.562 KM), помоћи у натури (99.878 KM) и остале приходе обрачунског карактера (-21.097 KM).

Приходи од усклађивања вриједности имовине највећим дијелом односе се наплаћена спорна пореска потраживања и на пренос са спорних на одгођена плаћања исказана према Извјештају из јединствене евиденције Пореске управе Републике Српске за период 01.01.-31.12.2024. године, као и наплаћена друга спорна потраживања (комунална накнада).

Добици од продаје имовине односе се на добитке од продаје стамбене јединице (7.854 KM) и на добитке од продаје земљишта (12.708 KM).

Помоћи у натури односе се највећим дијелом на донацију опреме за цивилну заштиту (82.668 KM) из средстава ИПА подршке ЕУ превенцији поплава и управљања ризиком од шумских пожара, као и на донације библиотечких књига.

Остали обрачунски приходи исказани су у негативном износу од 21.096 KM, а највећим дијелом односе се на корекцију обрачунских прихода по основу усаглашавања Фонда здравственог осигурања и ЈЗУ Дом здравља по основу одбитака за казне, ефекте лијекова и друго (13.104 KM).

Приходи по основу односа са другим јединицама власти највећим дијелом односе се на пренос имовине (улагања) са ЈУ ОШ Ристо Пророковић Невесиње по основу извршених радова (санација гријања) на објекту у власништву Општине (32.000 KM).

6.2.2. Расходи

Расходи су исказани у износу од 13.662.609 KM, по основу буџетских расхода који су исказани у извјештајима о извршењу буџета у износу од 11.216.739 KM и расхода обрачунског карактера у износу од 2.445.870 KM.

6.2.2.1. Расходи (осим обрачунских)

Буџетски расходи су исказани у извјештајима о извршењу буџета у износу од 11.216.739 KM и образложени су под тачком 6.1.2. извјештаја у оквиру текућих расхода и трансфера између и унутар јединица власти.

6.2.2.2. Расходи обрачунског карактера

Расходи обрачунског карактера исказани су у износу од 2.445.870 KM по основу набавне вриједности реализованих залиха (206.974 KM), расхода амортизације (1.924.691 KM), расхода од усклађивања вриједности имовине (237.370 KM), датих помоћи у натури (71.497 KM), осталих расхода обрачунског карактера (667 KM) и расхода обрачунског карактера по основу односа са другим јединицама власти (4.671 KM).

Расходи по основу амортизације су евидентирани на основу обрачунате амортизације зграда и објеката (1.500.733 KM), опреме (414.992 KM) и инвестиционе имовине (4.047 KM) и нематеријалне имовине (4.919 KM).

Расходи од усклађивања вриједности имовине највећим дијелом односе се на расходе по основу корекције вриједности ненаплативих потраживања старијих од 12 мјесеци (70.557 KM) од чега потраживања за комуналну накнаду (58.826 KM), као и корекције пореских потраживања према Извјештају из јединствене евиденције Пореске управе Републике Српске (129.132 KM) и расходовања срушеног објекта (35.980 KM).

Расходи од усклађивања вриједности имовине потцијењени су у износу од 86.221 KM јер није извршена корекција потраживања и датих аванса која нису наплаћена односно оправдана у року од 12 мјесеци, што је образложено под тачком 6.3.1.1. извјештаја.

6.2.3. Финансијски резултат

У Билансу успјеха као разлика прихода (13.650.192 KM) и расхода (13.662.609 KM) исказан је негативан финансијски резултат у износу од 12.417 KM. Према налазу ревизије финансијски резултат је прецијењен за износ од 86.221 KM, јер је Општина потцијенила расходе обрачунског карактера (86.221 KM) што је образложено под тачкама 6.3.1.1. извјештаја.

6.3. Биланс стања

У Консолидованом билансу стања на дан 31.12.2024. године исказане су пословна актива и пасива.

6.3.1. Актива

Пословна актива Општине на дан 31.12.2024. године исказана је у бруто вриједности од 112.417.450 KM, 34.008.638 KM исправке вриједности и нето вриједности од 78.408.812 KM, а чине је текућа имовина и стална имовина.

6.3.1.1. Текућа имовина

Текућа имовина је исказана у нето вриједности од 4.386.071 KM (брuto вриједности од 4.651.019 KM и исправке вриједности од 264.948 KM) и чине је краткорочна финансијска имовина и разграничења и нефинансијска имовина у текућим средствима.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења исказана је у износу од 4.575.942 KM брuto вриједности, 254.588 KM исправке вриједности и 4.321.354 KM нето вриједности. Односи се на готовину и готовинске еквиваленте (3.486.485 KM), краткорочна потраживања (536.591 KM), краткорочна разграничења (89.537 KM), краткорочну финансијску имовину и разграничења између или унутар јединица власти (208.741 KM).

Краткорочна потраживања исказана су у износу од 536.591 KM нето вриједности, а односе на потраживања по основу продаје и извршених услуга (4.896 KM), од запослених (766 KM), потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе (226.107 KM), потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања (240.799 KM) и на остала краткорочна потраживања (64.023 KM).

Потраживања по основу продаје и извршених услуга прецијењена су у износу од 4.321 KM, а потцијењени су расходи од усклађивања вриједности финансијске имовине, јер није извршена корекција потраживања која нису наплаћена у року од 12 мјесеци, што није у складу са чланом 73. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе односе се на потраживања за ненаплаћене порезе исказане по основу Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима за период од 01.01-31.12.2024. године (29.653 KM) и за ненаплаћене накнаде, таксе и остале непореске приходе у износу од 196.454 KM (122.765 KM комунална накнада и рента и 73.689 KM закуп пословних простора и земљишта).

Приликом исказивања потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања и потраживања која на наплату доспијевају у периоду до годину дана, Општина није поступила у складу са чланом 11. Упутства о примјени међународног рачуноводственог стандарда за јавни сектор 23: Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси), јер није извршена корекција почетних стања у ранијим годинама, а у 2024. години на дугорочним потраживањима извршено је и исказивање дијела потраживања која доспијевају на наплату у року до годину дана (44.830 KM).

Остала краткорочна потраживања исказана су у износу од 64.003 KM, а највећим дијелом се односе на потраживање ЈЗУ Дом здравља од Фонда здравственог осигурања по основу обрачуна и усаглашавања стања на дан 31.12.2024. године (57.185 KM).

У току 2024. године вршена је наплата потраживања по основу два Уговора о отплати на рате дуга насталог у поступку издавања одобрења за грађење (рента, комунална накнада и уређење грађевинског земљишта) са правним лицима из ранијих година. За наведена одгођена плаћања износ дуга није обезбијеђен мјеницом, односно банкарском гаранцијом, што није у складу са чланом 6. Упутства о одгођеном плаћању такси, накнада и другог дуга („Службени гласник Општине Невесиње“, број 9/19).

Краткорочна разграничења исказана су у износу од 89.537 KM, а односе се на краткорочно разграничене расходе (82.830 KM) и остала разграничења (6.707 KM).

На осталим краткорочно разграниченим расходима исказан је аванс из 2023. године у износу од 81.900 КМ. Општина је, на основу претходно достављеног позива за достављање писма намјере као и одговора на исти, закључила уговор о реализацији пројекта побољшања инфраструктуре „Изградња осам терена са умјетном подлогом у Републици Српској“ са Фудбалским савезом Републике Српске и Фудбалским клубом „Вележ“ Невесиње којим је уговорена заједничка реализација пројекта и то набавка достава и монтажа вјештачке траве са алуминијским головима, припрема подлоге за полагање исте и систем дренаже, набавка кварцног пијеска и гуменог гранулата за попуну вјештачке траве. Процијењена вриједност радова по пројекту је 500.000 КМ без пореза на додату вриједност. У Уговору је дефинисано да процедуру набавке доставе и монтаже вјештачке траве са алуминијским головима проводи Фудбалски савез Републике Српске и обезбјеђује финансијска средства, а Општина Невесиње, односно Фудбалски клуб Вележ Невесиње обезбјеђује средства у износу од 200.000 КМ без пореза на додату вриједност за припрему подлоге за полагање вјештачке траве и систем дренаже и набавку кварцног пијеска и гуменог гранулата за попуну вјештачке траве. Уговор не садржи број протокола ни датум закључења, а запримљен је у Општину дана 16.08.2022. године. По члану 6. наведеног уговора, достављеном обавјештењу Фудбалског савеза Републике Српске од 15.05.2023. и достављеној фактури добављача Мавас д.о.о. Мркоњић Град од 26.07.2023. године Општина је извршила авансно плаћање од 81.900 КМ извођачу радова за набавку кварцног пијеска и гуменог гранулата за попуну вјештачке траве, а који до 31.12.2024. године није оправдан. С тим у вези, краткорочна разграничења су прецијењена у износу од 81.900 КМ, за колико су потцијењени расходи од усклађивања вриједности финансијске имовине, јер није извршена корекција датих аванса који нису оправдани у року од 12 мјесеци, што није у складу са чланом 73. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења између или унутар јединица власти највећим дијелом се односи се на трансфер Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске по основу накнада из области социјалне заштите (51.388 КМ), Министарства управе и локалне самоуправе (22.044 КМ), Агенције за аграрна плаћања (50.000 КМ), ЈУ Фонд дјечије заштите (9.291 КМ) и за ненаплаћене приходе (46.606 КМ).

Нефинансијска имовина у текућим средствима исказана је у износу од 75.077 КМ бруто вриједности, 10.360 КМ исправке вриједности и 64.717 КМ нето вриједности, а највећим дијелом односи се на залихе материјала (61.737 КМ).

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се:

- **корекција потраживања и датих аванса врши сходно члану 73. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;**
- **евидетирања потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања и потраживања која на наплату доспијевају у периоду до годину дана врше у складу са чланом 11. Упутства о примјени међународног рачуноводственог стандарда за јавни сектор 23: Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси);**
- **приликом уговарања одгођеног плаћања потраживања по основу непореских прихода обезбиједи мјеница или банкарска гаранција, у складу са одредбама интерног Упутства о одгођеном плаћању такси, накнада и другог дуга.**

6.3.1.2. Стална имовина

Стална имовина је исказана у износу од 107.766.431 KM бруто вриједности, 33.743.690 KM исправке вриједности и 74.022.741 KM нето вриједности.

Дугорочни пласмани исказани су у износу од 2.579.730 KM, а односе се на акције и учешћа у капиталу.

Акције и учешћа у капиталу исказани су у износу од 2.579.730 KM, а односе се на сразмјерни дио вриједности нето имовине/капитала предузећа који су под контролом или значајним утицајем Општине (ЈП Водовод а.д. Невесиње, ЈП Комус а.д. Невесиње и Натур Флора а.д. Невесиње).

Дугорочна потраживања односе се у цјелости на потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања (44.832 KM). Потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања исказују се на основу Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима за период од 01.01-31.12.2024. године. Општина је приликом исказивања дугорочних потраживања на истима исказала и дио потраживања која доспијевају на наплату до године дана, што је образложено под тачком 6.3.1.1. извјештаја.

Нефинансијска имовина у сталним средствима исказана је у износу од 105.141.869 KM бруто вриједности, 33.743.690 KM исправке вриједности и 71.398.179 KM нето вриједности, а односи се на произведену сталну имовину, драгоцености, непроизведену сталну имовину и нефинансијску имовину у сталним средствима у припреми.

Произведена стална имовина је исказана у износу од 69.260.668 KM бруто вриједности, 33.592.943 KM исправке вриједности и 35.667.725 KM нето вриједности, а чине је зграде и објекти, постројења и опрема, инвестициона имовина и нематеријална произведена имовина.

Зграде и објекти су исказани у износу од 32.691.190 KM нето вриједности, а односе се на стамбене објекте (402.888 KM), пословне објекте и просторе (17.503.685 KM), саобраћајне објекте (9.594.509 KM) и остале пословне објекте (5.190.108 KM).

Постројења и опрема исказани су у износу од 2.792.324 KM нето вриједности, а односе се највећим дијелом на производно-услужну опрему-машине и уређаје (1.571.639 KM), моторна и теретна возила (209.647 KM), опрему за гријање и хлађење (125.366 KM), опрему за науку, културу и образовање (297.386 KM), комуникациону и рачунарску опрему (116.495 KM).

Инвестициона имовина је исказана у износу од 178.626 KM нето вриједности, а односи се на пословне просторе који се издају под закуп, за коју се Општина определилила за одмјеравање по набавној вриједности.

Драгоцености су исказане у износу од 18.586 KM, а односе се на умјетничка дјела и књиге.

Дио произведене сталне имовине општинске управе (пословни објекти и простори, остали објекти, канцеларијска опрема и друга опрема) у износу од 2.195.008 KM одмјерава се по ревалоризованом моделу, док се остала произведена имовина одмјерава по моделу набавне вриједности, што није у складу са MPC JC 17 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 42, 51, 52 и 53) и чланом 87. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, којим је прописано да ако се једна ставка имовине ревалоризује, приступа се ревалоризацији цијеле групе имовине исказане унутар једног подсинтетичког рачуна.

Непроизведена стална имовина исказана је у износу од 35.437.363 KM, а највећим дијелом односи се на пољопривредно, градско грађевинско и остало грађевинско земљиште (35.429.409 KM).

Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми исказана је у износу од 274.505 KM, а односи се на остале објекте у припреми (272.611 KM) и комуникациону и рачунарску опрему у припреми (1.894 KM). Остали објекти у припреми односе се на пројекат „Крекови“ (27.891 KM), канализација Миљевац (115.146 KM), водоводна мрежа Удбина (121.111 KM) и Придворци (8.462 KM). У току 2024. године извршено је активирање имовине у износу од 1.353.338 KM, а највећим дијелом по основу пројеката на водоводном систему „Крекови“ (379.733 KM), изградње спортских терена Витла (79.507 KM), радова на стамбеном објекту социјалног становања (194.519 KM), изградње и реконструкције локалних путева и улица на подручју општине (604.640 KM).

Препоручује се начелнику да обезбједи да се одмјеравање након признавања некретнина, постројења и опреме врши свеобухватно по једном моделу, у складу са МРС-ЈС 17 - Некретнине, постројења и опрема (параграфи 42, 51, 52 и 53) и чланом 87. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.3.2. Пасива

Пословна пасива Општине је на дан 31.12.2024. године исказана у износу од 78.408.812 KM, а чине је обавезе и разграничења и властити извори.

6.3.2.1. Обавезе и разграничења

Обавезе и разграничења исказане су у износу од 4.661.726 KM по основу краткорочних обавеза и разграничења и дугорочних обавеза и разграничења.

Краткорочне обавезе и разграничења исказане су у износу од 1.589.209 KM, а односе се на краткорочне финансијске обавезе (462.631 KM), обавезе за лична примања запослених (549.744 KM), обавезе из пословања (340.078 KM), обавезе за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите (169.173 KM), остале краткорочне обавезе (36 KM) и краткорочне обавезе и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти (67.547 KM).

Краткорочне финансијске обавезе односе се на обавезе по дугорочним зајмовима који доспијевају на наплату до годину дана по основу уговора о инвестицијском кредиту са „Sparkasse bank“ д.д. (140.618 KM) и по основу уговора о кредиту за капиталне инвестиције и рефинансирање са „UnicreditBank“ а.д. Бања Лука (322.013 KM).

Обавезе за лична примања запослених односе се на обавезе за бруто плате за децембар 2024. године и бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених у Општинској управи и код нижих буџетских корисника.

Обавезе из пословања највећим дијелом односе се на обавезе за набавку роба и услуга (107.689 KM), за набавку сталне имовине у земљи (207.027 KM) и према физичким лицима (13.204 KM), обавезе за примљене депозите и кауције (11.133 KM).

Обавезе за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите односе се на обавезе за субвенције (31.010 KM), грантове (33.263 KM), дознаке на име социјалне заштите према корисницима права на туђу његу и помоћ и друге видове социјалне помоћи (104.900 KM).

Краткорочне обавезе и разграничења из трансакција са другим јединицама власти највећим дијелом односе се на обавезе по дугорочним кредитима примљеним од ентитета који доспијевају на наплату до годину дана за пројекат Свјетске банке за

реконструкцију и обнову система санитације у Општини (14.150 KM), Европске инвестиционе банке за пројекат Водовод и канализација (32.970 KM) и кредита Владе Републике Српске - Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде из средстава револвинг фонда за пројекат водоснабдијевање и комуналне инфраструктуре (17.571 KM).

До 28.02.2025. године измирене су исказане краткорочне обавезе из 2024. године у износу од 910.445 KM.

Дугорочне обавезе и разграничења исказане су у износу од 3.072.517 KM и односе се на дугорочне финансијске обавезе (1.359.382 KM), остале дугорочне обавезе (128.400 KM) и дугорочне обавезе и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти (1.584.735 KM).

Дугорочне финансијске обавезе односе се у цјелости на дугорочне обавезе по зајму односно на стање по основу неотплаћене главнице дугорочног инвестиционог кредита закљученог у 2024. години са „Sparkasse bank“ д.д. Сарајево.

Остале дугорочне обавезе односе се на уговорено одгођено плаћање по основу инвестиција у јавну расвјету. Са осталих дугорочних обавеза на датум извјештавања извршен је пренос доспијећа за наредну годину на краткорочне обавезе (102.720 KM).

Дугорочне обавезе и разграничења из трансакција са другим јединицама власти односе се на дугорочне обавезе по основу зајмова примљених од ентитета и државе односно на главницу дуга по основу кредита за пројекат Свјетске банке за реконструкцију и обнову система санитације у Општини (70.763 KM), Европске инвестиционе банке за пројекат „Водовод и канализација“ (1.396.821 KM) и кредита из средстава револвинг фонда за пројекат водоснабдијевања и комуналне инфраструктуре (117.151 KM).

6.3.2.2. Властити извори средстава

Власити извори средстава исказани су у износу од 73.747.086 KM, а чине их трајни извори средстава (39.143.246 KM), резерве (2.376.966 KM) и финансијски резултат (32.226.874 KM). Према налазу ревизије властити извори су прецијењени за износ 86.221 KM, јер је Општина потцијенила расходе обрачунског карактера (86.221 KM), што је образложено под тачкама 6.2.2.2. и 6.3.1.1. извјештаја.

Резерве се односе на ревалоризационе резерве нефинансијске имовине које су евидентиране по основу извршене процјене и повећања вриједности произведене сталне имовине у ранијим годинама.

Општинска управа је на дан 31.12.2024. године извршила укидање дијела ревалоризационих резерви у корист резултата текуће године у износу од 72.761 KM. Ревалоризационе резерве су потцијењене у износу од 15.666 KM, а финансијски резултат прецијењен у истом износу, јер је приликом обрачуна сразмјерног дијела ревалоризационих резерви који је укинут обухваћена и амортизација на имовину која је у потпуности амортизована у износу од 15.666 KM, што није у складу са MPC-JC 17 Некретнине, постројења и опрема (параграф 57), који захтијева да се резерва преноси током вијека трајања ревалоризованог средства.

Финансијски резултат се односи на финансијски резултат ранијих година (32.104.206 KM) и финансијски резултат текуће године (122.668 KM).

Финансијски резултат текуће године прецијењен је у износу од 101.887 KM, јер није извршена корекција потраживања и датих аванса (86.221 KM), а ревалоризационе резерве укинута су у корист резултата за више од 15.666 KM, што је наведено под тачком 6.2.2.2., 6.3.1.1., извјештаја.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се укидање ревалоризационих резерви формираних у ранијем периоду вршу у складу са МРС ЈС 17 Некретнине, постројења и опрема (параграф 57).

6.3.3. Ванбилансна евиденција

Позиције ванбилансне активе и ванбилансне пасиве Општине са стањем на дан 31.12.2024. године исказане су у износу од по 877.658 КМ, а односе се на одобрена неповучена кредитна средства ЕИБ- Пројекат водовод и канализација II (755.344 КМ) и примљених банкарских гаранција за обезбјеђење од ризика реализације уговора о набавкама роба, радова и услуга у износу од 122.314 КМ.

У ванбилансној евиденцији нису евидентиране дате мјенице као средство обезбјеђења за сервисирање дуга по основу дугорочних кредита и других предузетих обавеза по уговору како је прописано чланом 92. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се на позицији ванбилансне активе и пасиве врши евидентирање датих мјеница као средства обезбјеђења за сервисирање дуга по основу дугорочних кредита и других преузетих обавеза у складу са чланом 92. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.4. Биланс новчаних токова

У Билансу новчаних токова исказани су приливи готовине из пословних активности (13.591.286 КМ), одливи готовине из пословних активности (11.307.294 КМ), приливи готовине из инвестиционих активности (90.808 КМ), одливи готовине из инвестиционих активности (1.898.422 КМ), приливи готовине из активности финансирања (1.500.000 КМ) и одливи готовине из активности финансирања (685.545 КМ). Нето повећање готовине на дан 31.12.2024. године износи 1.290.833 КМ, готовина на почетку обрачунског периода износи 2.195.652 КМ и готовина на крају обрачунског периода износи 3.486.485 КМ.

Биланс новчаних токова је састављен у складу са чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима МРС-ЈС 2 - Извјештај о новчаним токовима (параграф 18, 22, 25 и 26).

6.5. Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје је, у складу са одредбама МРС ЈС - 1 Презентација финансијских извјештаја (параграфи 15. ц и 38), објелодањено да су финансијски извјештаји Општине састављени у складу са начелом сталности пословања, уз претпоставку да Општина неће обуставити пословање у догледној будућности.

6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

У Напоменама уз финансијске извјештаје Општина је извршила објелодањивање информације да је на дан 31.12.2024. године активан један судски спор са правним лицем у којем је Општина тужена страна у износу од 54.546 КМ и да је током 2023. године извршено плаћање по пресуди у износу од 42.331 КМ, а тужилац је потом изјавио жалбу на исту.

У Напоменама уз финансијске извјештаје није објелодањена информација о природи обавезе и постојању могућих надокнада у вези са активним спором, као ни о броју и вриједности активних спорова у којима је Општина тужилац, а по основу

ненаплаћених прихода, што није у складу са MPC-JC 19 - Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина (параграф 100 и 105).

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се објелодањују информације о потенцијалним обавезама и потенцијалној имовини према захтјевима MPC-JC 19 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина (параграф 100 и 105) и члану 46. тачка 8) Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

6.7. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз консолидоване финансијске извјештаје за период 01.01-31.12.2024. године сачињене су Напомене, која пружају опште податке о Општини, примијењеним прописима за израду годишњег обрачуна, рачуноводственој основи, примијењеним рачуноводственим политикама, као и појашњења појединих позиција у финансијским извјештајима. Међутим, у Напоменама уз финансијске извјештаје поред наведеног под тачком 6.6. извјештаја нису објелодањене додатне информације у складу са захтјевима MPC JC 1 - Презентација финансијских извјештаја и чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника које се односе на корисни вијек употребе или коришћене стопе амортизације према захтјевима MPC-JC 17 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 88), информација о броју и стањима на појединачним банковним рачунима Општине према захтјевима MPC-JC 2 - Извјештаји о новчаним токовима (параграф 56), залихама материјала према захтјевима MPC-JC 12 – Залихе (параграф 47) , информације у вези са наплативости датих аванса према захтјевима MPC – JC 1- Презентација финансијских извјештаја (параграф 71) и друге информације.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују додатне информације прописане чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима MPC-JC 1 - Презентација финансијских извјештаја и других релевантних стандарда.

Ревизијски тим

Сњежана Саватић Бањац, с.р.

Ивана Микић, с.р.